

TARKENNUS HÄTÄJARRUMEKANISMIN KÄYTTÖÖNOTTOON LIITTYVIIN MINISTERIÖN SUOSITUKSIIN

Tausta

Ministeriö on 13.10.2021, 11.11.2021 ja 1.12.2021 antanut ohjaukirjeet uudistetun hybridistrategian toimintasuunnitelman soveltamisesta. Valtioneuvoston periaatepäätöksen 22.12.2021 puoltamana sosiaali- ja terveysministeriö on kirjeellään 22.12.2021 ohjannut ns. hätäjarrumekanismin mukaisten laajojen lisätoimien käyttöharkintaa.

Tämän ohjauksen jälkeen Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on 31.12.2021 antanut ministeriölle lausunnon (THL/6800/4.00.00/2021) aluevaalien vaalityön terveysturvallisuusriskeistä, jonka yhteydessä se täsmentää arvioitaan ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien epidemiologisesta merkityksestä ja tartuntariskien mahdollisista hallintakeinoista. **Tämän johdosta myös ministeriö täydentää kirjeellään 22.12.2021 antamia suosituksia yleisötilaisuuksien osalta.**

Ohjaus

Ministeriö on 22.12.2021 ohjannut, että epidemian leviämisalueen kriteerit täyttävillä alueilla arvioidaan ja otetaan arvion mukaisesti käyttöön seuraavia yleisötilaisuuksien järjestämiseen liittyviä lisätoimenpiteitä leviämisalueilla:

- Rajoitetaan edellytysten täytyessä tartuntatautilain 58 §:n mukaisin päätöksin ja niiden täyden soveltamisalan mukaisesti yleisötilaisuuksien järjestämistä kohdistuen myös matalan riskin tilaisuuksiin, tiloihin ja toimintoihin.
- Suositellaan vastaavasti osana tartuntatautien torjuntatyötä väestölle yksityistilaisuuksien järjestämisen ja niihin osallistumisen välttämistä tilanteissa, joissa yleisötilaisuuksia on rajoitettu.
- Suositellaan osana tartuntatautien torjuntatyötä, että sallittuihin tilaisuuksiin osallistujat ja asiakas- ja osallistujatilojen käyttäjät tekevät kotitestin ennen tilaisuuteen osallistumista tai tilojen käyttöä.
- Rajoitetaan edellytysten täytyessä korkean ja kohtalaisen riskin yleisötilaisuuksien järjestämistä kieltämällä niiden järjestäminen kokonaan tartuntatautilain 58 §:n mukaisin päätöksin.

Ministeriö täydentää tätä ohjausta seuraavasti:

Siltä osin, kun ulkotiloissa järjestettäviä yleisötilaisuuksia on välttämätöntä rajoittaa, harkinnassa kehoitetaan ottamaan huomioon mahdollisuudet ehkäistä tartuntariskiä osallistujien sijoittumista koskevilla

velvoitteilla. Vallitsevassa tilanteessa on syytä arvioida, voidaanko esimerkiksi lähikontaktin välttämistä koskevien velvoitteiden asettamisella riittävästi ehkäistä tartuntariskiä.

Tällöin hallintopäätöksillä voitaisiin ulkotiloissa esimerkiksi edellyttää, että osallistujien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa, ja että lähikontaktilla tällöin tarkoitetaan ihmisten oleskelua samassa alueellisesti tai toiminnallisesti rajatussa tilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan, tai fyysistä kontaktia toisiinsa.

Muuta huomattavaa

Ministeriön ohjaus ei ole oikeudellisesti sitovaa, vaan viranomaiset päättävät asiasta itsenäisesti. Laissa erikseen säädettyjä soveltamisedellytyksiä tulee aina noudattaa. Kansallisessa ohjauksessa arvioituihin riskiolosuhteisiin ja valtakunnallisten suositusten toimeenpanoon vaikuttaa myös yleinen epidemiatilanne, joka voi vaihdella paikallisesti ja alueellisesti, joten niitä on tulkittava ja sovellettava ajantasainen infektiopaine huomioon ottaen.

Päätösharkinnassa ja päätöksenteossa tulee huomioida lapsen edun ensisijaisuuden periaate siten, että tartuntojen estämiseksi tehtävät toimenpiteet kohdistuisivat ensisijaisesti aikuisiin ja vaikuttaisivat mahdollisimman vähän haitallisesti lapsiin. Samalla on huomioitava, että periaate velvoittaa myös aktiivisiin suojelutoimenpiteisiin, joilla estetään ja hillitään lapsille epidemiasta aiheutuvia haittoja.

Rajoituksia on arvioitava epidemiologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vaikutuskokonaisuuden kautta, kiinnittäen erityistä huomiota rajoitusten perusoikeusvaikutuksiin (ml. oikeus elämään ja terveyteen, riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin, terveelliseen elinympäristöön sekä kansalais- ja poliittiset oikeudet, elinkeinovapaus, kulttuuriset oikeudet ja yhdenvertaisuus). Alueellisessa päätöksenteossa rajoitusten kohdentamista on kohteittain arvioitava sen suhteen, missä määrin rajoituksen ajallisella ja muulla kohdentamisella haittavaikutuksia voidaan hillitä, ja missä määrin kohdennusta on tehtävä sen varmistamiseksi, etteivät haitat ylitä hyötyjä.

Kansliapäällikön sijainen, ylijohdaja Kari Hakari

Johtaja Jaska Siikavirta

Viite THL:n tiedote 31.12.2021 <https://thl.fi/fi/-/thl-on-paivittanytkoronavirusepidemiaan-liittyvaa-tapahtumien-ja-kokoontumisten-riskinarviota>

Jakelu	Kunnat, sairaanhoitopiirit ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueet Ahvenanmaan maakunta Terveyden ja hyvinvoinnin laitos Liikenne- ja viestintävirasto Aluehallintovirastot Valvira
Tiedoksi	Sosiaali- ja terveysministeri Sarkkinen Perhe- ja peruspalveluministeri Kiuru Valtiosihteeri Mäkipää Valtiosihteeri Ruuth Opetusministeri Andersson Tiede- ja kulttuuriministeri Kurvinen Liikenne- ja viestintäministeri Harakka Pääministerin erityisavustaja Niemi Kansliapäällikkö Lehikoinen Valtioneuvoston kanslia Valtiovarainministeriö/VKO Liikenne- ja viestintäministeriö Oikeusministeriö SM/poliisiosasto Poliisihallitus